

Sygn. akt II Ca 996/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2017r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Aleksandra Żurawska

Sędziowie SO Barbara Nowicka

SO Małgorzata Mróz

Protokolant Violetta Drohomirecka

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2017r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. M.**

przeciwko (...) z **siedzibą w P.**

o zapłatę 65.000 zł

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich

z dnia 6 października 2016r., sygn. akt I C 1200/15

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej 1800 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

(...)

Sygn. akt II Ca 996/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich wyrokiem z dnia 6 października 2016 roku oddalił powództwo A. M. przeciwko (...)w P. oraz zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Sąd ten ustalił, że w dniu 3 sierpnia 2015 r. powód A. M. zawarł ze stroną pozwaną umowę ubezpieczenia sprzętu rolniczego w postaci prasy zwijającej (...)na okres od 3 sierpnia 2015 r. do 2 listopada 2015 r., której przedmiotem było ubezpieczenie od ognia i innych zdarzeń losowych, a miejsce ubezpieczenia wskazano jako (...). Umowa powyższa podpisana została w Z., po czym w dniu 7 sierpnia 2015 r., podczas wykonywania przez powoda prac polowych, maszyna ta zapaliła się i spłonęła. Powód zgłosił szkodę do ubezpieczyciela, ale strona pozwana, po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, odmówiła wypłaty świadczenia odszkodowawczego twierdząc, że prasa uległa spaleniowi podczas wykonywania prac polowych, to jest w innym miejscu, aniżeli miejsce objęte ubezpieczeniem w polisie, które oznaczono tam jako (...)

Przy poczynionych wyżej ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy uznał powództwo jako bezzasadne. Sąd orzekający zwrócił uwagę na to, że bezspornym było, iż strony łączyła umowa ubezpieczenia wskazana wyżej, w wariantcie (...)i, że w dniu 7 sierpnia 2015 r. maszyna ta, w trakcie prac polowych wykonywanych z jej użyciem, spłonęła. Sąd I Instancji odnosząc się do żądań powoda powołał się na treść art. 805 kc, w myśl którego przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, przy czym Sąd ten podkreślił, że nie zawsze zaistnienie wypadku, rodzi obowiązek wypłaty odszkodowania, bowiem w pewnych sytuacjach naruszenie warunków umownych uzasadnia odmowę wypłaty świadczenia, mimo zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego. Sąd I Instancji zwrócił też uwagę na istotne znaczenie ogólnych warunków ubezpieczenia, które stanowią integralną część umowy i stanowią uzupełnienie oraz uszczegółowienie norm prawnych, odnoszących się do danej umowy ubezpieczenia, zawartych w artykułach od 805 kc do 834 kc. Odnosząc się do żądań powoda zgłoszonych w tym procesie Sąd Rejonowy podkreślił, że z treści umowy stron wynika, iż w umowie zostało wskazane miejsce ubezpieczenia sprzętu, a mianowicie (...) oraz przedmiot ubezpieczenia, czyli ubezpieczenie od ognia i innych zdarzeń losowych prasy zwijającej (...) Zgodnie więc z § 26 ust. 1 pkt 1 i pkt 1c o.w.u., ubezpieczenie mienia od ognia i innych zdarzeń losowych obejmuje wykorzystywane, w związku z prowadzoną działalnością mienie, stanowiące własność ubezpieczającego lub mienie będące w jego posiadaniu, do którego zalicza się m.in. maszyny, urządzenia oraz wyposażenie, w tym ruchomości domowe. Zgodnie natomiast z § 26 ust. 3 wskazanych wyżej o.w.u., w przypadku ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, mienie jest objęte ochroną ubezpieczeniową na terytorium RP w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia, który to zapis jest, zdaniem Sądu orzekającego, sformułowany jednoznacznie, precyzyjnie i nie stwarza wątpliwości w zakresie jego interpretacji. Na podstawie tego postanowienia umowy wypadkiem ubezpieczeniowym, zobowiązującym ubezpieczyciela do wypłaty świadczenia, jest szkoda w mieniu ubezpieczonego powstała na skutek pożaru lub innego zdarzenia losowego, zaistniałego w miejscu objętym tą umową, w tym przypadku w (...) Ponieważ z okoliczności sprawy oraz zeznań samego powoda wynikało, że spalenie prasy zwijającej, objętej ubezpieczeniem, nastąpiło na polu, poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w umowie jako (...) to w ocenie Sądu I Instancji strona pozwana słusznie odmówiła powodowi wypłaty odszkodowania z tego tytułu. Sąd Rejonowy nie uwzględnił twierdzeń powoda, iż nie otrzymał on w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia o.w.u., bowiem pozostawały one w sprzeczności z zeznaniami świadka I. F., która zeznała, że w dniu podpisania umowy doręczyła powodowi ogólne warunki ubezpieczenia, natomiast z treści samej umowy ubezpieczenia, podpisanej przez powoda wynikało też, że powód potwierdził w niej, iż otrzymał te ogólne warunki ubezpieczenia, zapoznał się z nimi i je zaakceptował. Jako nie mające wpływu na wynik sprawy Sąd Rejonowy uznał podnoszone przez powoda okoliczności, że umowę przeczytał niedokładnie, gdyż zawierzył profesjonalizmowi osoby z którą spisał umowę będąc przekonany, że zaproponowany rodzaj ubezpieczenia stanowi właściwą ochronę oraz nie dopatrywał się, ażeby w odniesieniu do zawartej umowy miał zastosowanie przepis art. 84 kc, bowiem zdaniem Sądu I Instancji nie ma błędu wówczas, gdy ktoś świadomie składa oświadczenie woli, nie znając dokładnie jego treści, tj. składa podpis na dokumencie z którego treścią się nie zapoznał, bowiem osoba, która świadomie podpisuje dokument nie znając jego treści nie myli się, lecz świadomie akceptuje postanowienia zawarte w tym dokumencie, niezależnie od jego treści i tu Sąd orzekający powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2009 r. sygn. IV CK 358/2008 (niepublikowany). Jeżeli powód zachował się w taki sposób, jak wskazany wyżej, to zdaniem Sądu I Instancji dopuścił się niedbalstwa, które nie mogło podlegać ochronie prawnej ze skutkiem korzystnym dla powoda tym bardziej, że nie była to pierwsza umowa powoda zawarta z ubezpieczycielem odnośnie ubezpieczenia sprzętu rolniczego, co wynikało wprost z zeznań powoda. Poza tym Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, iż z zeznań świadka I. F. wynikało też, że powód wiedział o możliwości rezygnacji z polisy i z takiej możliwości odnośnie innej polisy, skorzystał. Sąd orzekający podniósł także, że niezależnie od powyższego powód nie mógł powoływać się na roszczenia wynikające z dokonania czynności prawnej pod wpływem błędu, bowiem nie złożył on wymaganego przepisem art. 88 § 1 kc oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych złożonego w umowie ubezpieczenia oświadczenia woli, z powołaniem się na błąd.

O kosztach procesu przed Sądem Rejonowym orzeczono na podstawie art. 98 § 1 kpc.

Apelację od wyroku wywiódł powód zaskarżając tenże wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 805 kc poprzez nieuwzględnienie, iż celem umowy ubezpieczenia mienia jest odpłatne

gwarantowanie ochrony prawnej podmiotowi, który z przyczyn w umowie przewidzianych doznał uszczerbku w dobrach materialnych, naruszenie art. 65 § 2 kc poprzez dokonanie błędnej wykładni reguł określonych w tym przepisie, a w szczególności pominięcie celu i zamiaru, w jakim została zawarta umowa ubezpieczenia, nadto naruszenie przepisów ogólnych warunków ubezpieczenia (...) wobec pominięcia faktu braku wnioskopolicy (§5 o.w.u.) oraz przyjęcie, że umowa ubezpieczenia zawarta między stronami, dotyczyła ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, przez co roszczenie powoda nie mogło zostać uwzględnione, gdyż zdarzenie ubezpieczeniowe było poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w umowie w sytuacji, gdy faktycznie umowa ubezpieczenia dotyczyła ubezpieczenia (...) z uwagi na okoliczność, że ubezpieczenia dokonano w wariantcie (...), a tylko ubezpieczenie (...) posiada warianty ubezpieczenia, takich wariantów nie posiada natomiast, zdaniem skarżącego, ubezpieczenie od ognia i innych zdarzeń losowych. Wskazując na powyższe uchybienia powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz powoda od strony pozwanej kosztów procesu za obie instancje.

Strona pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych podnosząc, iż wszystkie zarzuty powoda wskazane w apelacji są chybione, a wyrok Sądu Rejonowego prawidłowy, bowiem Sąd ten, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, doszedł do słusznego przekonania, że warunki ubezpieczenia oraz jego zakres, nie budzą wątpliwości i nie wymagają dodatkowej wykładni. Nadto nie było, zdaniem strony pozwanej, podstaw do tego ażeby uznać, że intencją powoda było zawarcie innej umowy ubezpieczenia aniżeli ta, którą zawarł. Strona pozwana podniosła też, iż wbrew twierdzeniom powoda, zarówno umowa (...) jak i umowa (...), mogą być zawierane w różnych wariantach, w tym w wariantcie (...), na co wyraźnie wskazuje Karta (...) znajdująca się w aktach sprawy i na pewno zawarcie umowy w wariantcie (...) nie świadczy o tym, że powód zawarł umowę (...), a nie (...) w zakresie ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych.

Strona pozwana wskazała też na nieprecyzyjność w zakresie określenia przedmiotu zaskarżenia, gdyż powód jako wartość przedmiotu zaskarżenia podał kwotę 55.000 zł natomiast z apelacji wynika, że zaskarżył wyrok w całości, co pozostaje w sprzeczności, bowiem powód dochodził w pozie kwoty 65.000 zł i takiej wartości żądanie powoda zostało przez Sąd Rejonowy oddalone.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy i ustalenia te Sąd Okręgowy podziela w całości oraz przyjmuje jako własne. Na pełną aprobatę zasługuje też ocena prawna tego Sądu wskazana w motywach uzasadnienia zaskarżonego wyroku, a szczegółowo przedstawiona wyżej, dlatego też nie ma potrzeby powielania jej w tym miejscu. Wbrew zarzutom skarżącego podniesionym w apelacji, Sąd Rejonowy nie dopuścił się naruszenia przepisu art. 805 kc odmawiając powodowi prawa do odszkodowania, bowiem jak wykazało postępowanie dowodowe, szkoda nastąpiła w innym miejscu, aniżeli wskazane w umowie jako miejsce objęte ochroną ubezpieczeniową. Z tych przyczyn uzasadnionym było przyjęcie, że w stanie faktycznym sprawy nie zaszło zdarzenie ubezpieczeniowe, warunkujące wypłatę powodowi odszkodowania, w świetle zawartej przez strony umowy ubezpieczenia z dnia 3 sierpnia 2015 r. Jednocześnie podnieść należy, że powód kilkakrotnie wcześniej zawierał umowy ubezpieczenia sprzętu rolniczego, znał obowiązującą w tym zakresie procedurę i był zapoznany z o.w.u. Zawarta w dniu 3 sierpnia 2015 r. umowa ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych, nie wymagała sięgania do wykładni w oparciu o przepis art. 65 kc, wszystkie jej zapisy były jasne, zrozumiałe i nie wymagały wykładni, bowiem wprost wynikało z nich, że ochroną ubezpieczeniową objęty jest sprzęt rolniczy opisany w tej umowie, w okresie tam wskazanym i w miejscu wyraźnie określonym w umowie, w zakresie ognia i innych zdarzeń losowych. Dlatego też nie ma racji skarżącego, że Sąd Rejonowy naruszył przepis art. 65 § 2 kc dokonując błędnej wykładni pomijając cel, w jakim zawarta została umowa ubezpieczenia. Sąd Rejonowy celu tego nie pominął, a cel zawarcia umowy był w samej umowie jasno określony. Poza tym słusznie podnosi strona pozwana w odpowiedzi na apelację, że powód wyprowadza błędne wnioski z dokumentacji ubezpieczeniowej i o.w.u., że w wariantcie (...) mogła być tylko zawarta umowa (...), bowiem Karta (...) będąca w aktach sprawy takich ograniczeń nie zawiera. Stwierdzić też dodatkowo należy, że nawet gdyby powód zawarł ze stroną

pozwaną umowę (...) w dniu 3 sierpnia 2015 r., to i tak mając na uwadze ogólne warunki ubezpieczenia dotyczące (...) w sytuacji, gdy szkoda powstała w dniu 7 sierpnia 2015 r., czyli po 4 dniach od zawarcia umowy, świadczenia odszkodowawczego by nie otrzymał, ponieważ z Karty (...) – k. 22 akt wynika, iż w ubezpieczeniu (...) wprowadza się 7 dni karencji w okresie ubezpieczenia, w odniesieniu do używanych maszyn rolniczych, jeżeli: ubezpieczenie zawierane jest po raz pierwszy lub jeżeli wznowienie ubezpieczenia nastąpi w okresie późniejszym aniżeli 7 dni od końca ubezpieczenia z poprzedniej policy. W sytuacji powoda objęta ubezpieczeniem prasa zwijająca (...) nie była sprzętem nowym, rok produkcji określony był na 2011 r., a polisa ubezpieczeniowa nie była wznawiana, lecz na sprzęt ten zawierano nową polisę, w związku z tym zgodnie z (...) - § 10, 13, 14 i 15, zawierając ubezpieczenie (...), wskazany tam siedmiodniowy okres karencji dla tego typu ubezpieczenia, także stanowiłby o bezzasadności dochodzonych roszczeń powoda za zdarzenie ubezpieczeniowe, które nastąpiło w okresie objętym karencją, bo po 4 dniach od zawarcia umowy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art. 385 kpc oddalono apelację powoda wobec jej bezzasadności.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w oparciu o przepis art. 98 § 1 kpc, obciążając nimi w całości powoda jako przegrywającego apelację.

(...)